ATLETISMUL ROMÂNESC POATE ŞI TREBUIE SĂ DEVINĂ COMPETITIV ÎN ARENA INTERNAŢIONALĂ

Dintre numeroasele competiţii atletice care figurează pe afişul actualităţii, între două ediţii ale Jocurilor Olimpice, cele mai importante sînt, după părerea noastră, campionatele europene. Ele măsoară jumătatea unui ciclu olimpic şi avînd, în linii mari, acelaşi mod de desfăşurare ca şi întrecerile olimpice (cite 3 concurenţi de ţară la fiecare probă, concursuri de calificare), importanţa lor creşte, în primul rînd pentru că oferă posibilitatea federaţiilor naţionale europene să verifice întreg potenţialul garniturilor de atleţi pe care le pregătesc pentru următoarea ediţie a Jocurilor Olimpice, în cazul de faţă pentru Olimpiada a XXII-a de la Moscova.

La recent încheiatele campionate continentale de la Praga, prin faţa ochilor ni s-a perindat, în cele 6 zile de concurs, întreaga elită a atletismului european, cei mai mulţi dintre concurenţii de pe stadionul „Evzen Rosicki" urmînd să se reintîlnească, peste doar doi ani, la startul competiţiei olimpice din capitala Uniunii Sovietice. Firesc, printre aceştia s-au aflat şi reprezentanţii atletismului românesc, tineri investiţi cu încrederea generală într-o comportare bună şi sprijiniţi îndeaproape să se pregătească pentru a putea realiza rezultate cît mai bune.

CE NE-AU ARĂTAT CAMPIONATELE EUROPENE DE LA PRAGA IN PERSPECTIVA COMPETIŢIEI OLIMPICE DIN 1980 ?

Din cele 40 de probe cuprinse în program (la J.O. vor fi numai 38, căci nu se vor desfăşura 3 000 m şi 400 mg la femei), atleţii români au fost prezenţi la 19 probe (8 masculine şi 11 feminine), dintre care în 4 (10 000 m şi 3 000 m obstacole şi, respectiv, 800 m şi săritura în lungime) am prezentat cite trei concurenţi.

În total au participat 24 de atleţi români (9 bărbaţi şi 15 femei), dintre care 14 au reuşit să se califice în finale, adică să se claseze printre primii 8 : **Ilie Floroiu** 5 la 5 000 m şi 7 la 10 000 m, **Cătălin Andreica** 5 la maraton, **Paul Copu** 5 şi **Vasile Bichea** 6 la 3 000 m obstacole, **Horia Toboc** 8 la 400 m garduri, **Fiţa Lovin** 8 la 800 m, echipa **Maria Samungi, Doina Bădescu, Mariana Suman, Elena Tărîţă** 7 la ştafeta 4x400 m, **Natalia Mărăşescu** 2 la 1 500 m şi la 3 000 m, **Maricica Puică** 4 la 3 000 m, **Gina Panait** 5 la lungime şi **Eva Zörgö-Raduly** 5 la suliţă.

11 dintre componenţii lotului nostru şi-au realizat, după cum veţi vedea, cele mai bune rezultate ale lor. Sînt desigur acestea performanţe meritorii, dar care, în contextul campionatelor continentale '78, cu excepţia celor înregistrate de Natalia Mărăşescu, în ambele probe la care a luat startul, nu le-au fost suficiente autorilor lor ca să se evidenţieze în lupta pentru un loc pe podiumul de onoare şi să-şi vadă răsplătite străduinţile cu o medalie.

Din acest punct de vedere, bilanţul participării atleţilor noştri la „europenele" de la Praga este egal celui din 1969, de la Atena (au cucerit medalii de argint **Viorica Viscopoleanu** la lungime şi **Leonida Caraiosifoglu** la 20 km marş) **apreciat ca nemulţumitor. Şi atunci, dar mai ales acum, se aştepta o prestaţie cu mult mai bună a atleţilor noştri, se aştepta ca un număr mai mare dintre ei să fi fost angrenaţi, pe stadionul Rosicki, în lupta pentru întîietate, şi să fi cucerit medalii.** Dar, precum se ştie, COMPORTAREA DE ANSAMBLU A LOTULUI NOSTRU DE ATLEŢI A FOST NESATISFĂCĂTOARE.

Campionatele europene de la Praga, în care atletismul nostru n-a avut decît 24 de concurenţi (o ţară poate înscrie, în concurs, 140 de atleţi şi atlete !), **au evidenţiat încă o dată serioase deficienţe la acest nivel de reprezentare, care ţin nu numai de modul în care a fost selecţionat şi pregătit lotul pentru C.E., ci şi de însăşi dezvoltarea generală a atletismului în ţara noastră,** de modul în care se desfăşoară activitatea cotidiană în şcoli, în asociaţii şi cluburi, de eficienţa muncii etc. Unele dintre aceste probleme fac obiectul materialelor pe care le prezentăm în paginile de faţă.

UN „SCURT-CIRCUIT" PĂGUBITOR PE TRASEUL MASĂ – PERFORMANŢĂ

De ani şi ani, competiţii atletice de tot felul şi pentru diferite categorii de vîrstă răsculese tineretul patriei noastre, angrenîndu-l într-o activitate efervescentă. Marile competiţii de început ale acestui gen de activitate cu masele, cum au fost Cupa Unităţii Tineretului şi Cupa Tineretului Municitor, au dat atletismului nostru o mulţime de elemente talentate, din rîndul cărora s-au ridicat numeroşi campioni şi recordmani ai ţării. Dar aceste mari competiţii au avut loc cu mulţi ani în urmă, aşa că „producţia" lor, firească, de mult a dispărut !

Alte competiţii cu caracter de masă au tot fost organizate, an de an, de atunci, dar eficienţa lor n-a mai fost aceeaşi. Iată, de pildă, acest important **„Cros al tineretului"** care angrenează, în fiecare primăvară, zeci şi zeci de mii de tineri. Din păcate, trebuie să arătăm că în afara **Fiţei Lovin** şi a lui **Gheorghe Ghipu** nu mai cunoaştem alţi atleţi fruntaşi care să fi fost evidenţiaţi de întrecerile acestui **cros**. Dar şi aceasta s-a petrecut cu destul de multă vreme în urmă...

Este evident că undeva, pe traseul activităţii de masă-performanţă, se produce un „scurt-circuit" ceea ce, în final, împiedică atletismul nostru să dea o mulţime de elemente talentate care trec neobservate şi se pierd în masă, în loc să sărăluceacă pe firmamentul atletismului naţional şi chiar internaţional.

După părerea noastră **se cer mai bine corelate aceste activităţi de interes general,** marea competiţie naţională **„Daciada"** oferind, din acest punct de vedere, o punte de legătură foarte bună. Va trebui însă ca **toate competiţiile de masă să fie îndeaproape urmărite de antrenori şi profesori, specialişti cu ochiul format care, de la prima vedere, pot descoperi talente.** Şi va trebui, în continuare, ca aceste talente **să fie** angrenate în cadrul **unor secţii** din asociaţii şi cluburi sportive, astfel ca să aibă o activitate complexă, continuă, atît în ceea ce priveşte participarea la concursuri cît, mai ales, activitatea de instruire generală şi specială.

Este imposibil, categoric imposibil, ca printre zecile de mii de participanţi la diferitele competiţii de masă, inclusiv la „Crosul tineretului", să nu existe zeci de tineri talentaţi care să devină performeri de nădejde ai atletismului nostru.

Şi cum atletismul duce atîta nevoie de noi şi noi elemente talentate, într-un număr tot mai mare, cerinţele performanţei cresc mereu, mereu, în loc ca aceste talente să-i vină, într-un flux continuu, din competiţiile de masă, aşa cum ar fi normal, activităţii atletismului au iniţiat, în ultimii ani, acţiuni speciale de selecţie în întreaga ţară. Că a existat mult formalism în desfăşurarea acestor acţiuni, multă superficialitate, că n-au fost testaţi toţi tinerii de la sate şi oraşe, în mod special elevii, o dovedesc rezultatele total nesatisfăcătoare cu care s-au încheiat aceste acţiuni. Aceasta nu înseamnă că Federaţia noastră de atletism nu trebuie să-şi continue străduinţile în această direcţie a descoperirii de noi şi noi talente. Va trebui însă mult mai bine sprijinită în eforturile sale de către numeroşii activişti de care dispune atletismul, dar în primul rînd de către profesorii de educaţie fizică din şcolile de pe întreg cuprinsul ţării. De fapt, în primul rînd, de la aceştia se aşteaptă o contribuţie cu mult mai mare la popularizarea şi la dezvoltarea acestui sport.

Un alt mod de a privi lucrurile

PERFORMANŢA, CRITERIUL PRINCIPAL DE APRECIERE !

Elevii cei mai merituoşi şi cu aptitudini pentru atletism desfăşoară activitatea în cadrul Cluburilor sportive şcolare, existente în aproape toate judeţele ţării. Cu unele excepţii, însă producţia acestor importante unităţi nu se ridică, şi încă de mai multă vreme, la nivelul nevoilor toi mai mari ale atletismului nostru naţional. Rezultatele diferitelor competiţii reproducătoare dovedesc din plin faptul că la cele mai multe dintre secţiile de atletism ale Cluburilor sportive şcolare lucrează încă superficial, că selecţia este deficitară, că obiectivele şi ambiţiile cadrelor didactice şi ale elevilor se rezumă doar la performanţe minore. La cîteva titluri de campioni naţionali şi cam atît. Performanţiele care însoţesc aceste titluri, de cele mai multe ori, nici nu contează ! Acest mod de a aprecia activitatea conduce inevitabil la mediocritate.

Activitatea Cluburilor sportive şcolare ar trebui judecată şi apreciată nu doar numai după numărul titlurilor de campioni naţionali, pe care le cucereşte fiecare, deşi şi acestea îşi au importanţa lor, ci şi, poate în primul rînd, după numărul performerilor autentici pe care-i pregătesc şi formează, după numărul concurenţilor de valoare pe care-i dau loturilor reprezentative pentru loturile Balcanice de juniori şi pentru Concursul Prietenia. Trebuie să recunoaştem că dacă, de bine de rău la nivelul competiţiei balcanice atleţii români obţin unele succese, la „Prietenia", unde concurenţa este cu mult mai puternică, în cei peste 10 ani de existenţă a acestui concurs, reprezentanţii noştri au înregistrat doar cîteva victorii, nici cît degetele de la cele două mîini !

Trebuie de aceea să ne modificăm fundamental modul de a munci cu juniorii. „Teoria" care, din păcate, are mulţi adepţi, că juniorii nu trebuie să fie „forţaţi" în pregătire pentru ca să ajungă performeri de valoare la virsta senioratului, deşi evident falsă, conduce încă activitatea multor antrenori şi profesori. Nu ştim, zău, vreun atlet care să fi fost mediocru ca junior şi care să fi ajuns o mare valoare ca senior. Cunoaştem, dimpotrivă, zeci şi zeci de cazuri de atleţi buni şi foarte buni, atît ca juniori cît şi ca seniori ! Şi totuşi „teoria", în mod ciudat — cel puţin — persistă tar atleţii noştri aproape că nu se văd în întrecere cu cei de-o virstă cu ei, nici la „Prietenia" cum am arătat, nici la campionatele europene de juniori şi nici tîrziu în competiţiile de seniori.

Atletismul nostru se află pe o pantă valorică descendentă. Ne-am dat seama cel mai bine de acest lucru cu ocazia „europenelor" de pe stadionul Rosicki. La Ciudad de Mexico, la München sau la Montreal căutăm cu înfrigurare pe programe să vedem cînd sare Viorica sau cînd aruncă Lia, cînd aleargă **Valeria** sau Natalia, cînd aruncă **Argentina** sau... Punctele forte au dispărut. Acum, doar o cursă de 1 500 m sau 3 000 m, la femei, una de 5 000 m sau 10 000 m la bărbaţi ne mai aţiţau nerăbdarea şi nu introducuna cu foiaş.

Care sînt cauzele ? Multiple, desigur. Ele au însă un numitor comun : **oamenii.** De acolo provin. Din mentalitatea lor facilă, din infatuarea lor nefondată. Vom alege, dintr-un izvor nesecat de exemple, doar unul.

În felul de a vorbi al unor antrenori (să nu uităm că avem mult mai mulţi tehniceni decît atleţi de valoare) sportivul şi-a pierdut numele, devenind un pronume posesiv : „al meu", „al tău", „al lui". Iată, adesea sau cel mai adesea spunînd **„atletul meu nu poate concura cu atletul lui fiindcă are alte obiective..."** ; **„atleta mea nu poate alerga la naţionale fiindcă n-are asta în planificare..."** sau, în fine, „atleta mea are nevoie de un concurs la Londra, de altul la Zürich şi de o verificare în Berlinul Occidental înaintea europenelor..." Pentru ca, de fapt, la „europene" să nu la startul.

De unde acest „al meu", „al tău", „al lui" ? De fapt, atletul a avut pe parcurs mai mulţi „tutori". Mai întîi dascălul de sport, care l-a deschis gustul pentru atletism şi l-a îndrumat primii paşi. Apoi, antrenorii din secţiile de juniori şi de la cluburile sportive şcolare, uneori de la cluburi mai mici sau de la unităţi sportive universitare. În sfîrşit, dînd unităţii despuprge gimnaziei sale, vine el, mai marele tutore, care îl aduce în „parohia" sa. Apoi, de unde „al meu" ?

De ce devin atît de avari antrenorii performerilor ? Pentru că este rentabil. Ţinînd cu dinţii de un om, chiar dacă nu are valoare deosebită, poţi colinda lumea pe urmele „angajamentului" că „le evoluează (sau la C.A.R., emul meu va cîştiga o medalie..." dacă n-o va cîştiga, cum se întîmplă cel mai adesea, motive se vor găsi şi, peste ele, se va aşterne un văl „angajament". Aşa se face că la J.O. de la Montreal am avut 15 sportivi şi 9 antrenori, ca să nu mai vorbim de Balcaniade şi de campionatele europene. Aşa se face că un antrenor şi o atletă, de pildă, pot să colinde la 12 deplasări într-un sezon încă neîncheiat, dar să nu concureze la „europene".

Federaţia, afiliată într-o clocan şi alcovală, întreţine evidenţa unei risipe şi amenîntarea „singur, atletul meu nu va putea concura la valoarea lui", se lasă îndupleacă şi antrenorii violatori îşi continuă nestingheriţi periplul.

Poate că cele arătate mai sus nu sînt atît de grave cît prejudiciile pe care le aduc unităţii atletismului nostru este „firme" particulare, născute ca ciupercile după ploaie. S-a ajuns ca dispuşi dintre aceştia să fie mai importanţi decît cea de la marile competiţii, decît rezultatele lor faci